

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

28 AVRIL 1948.

28 APRIL 1948.

PROJET DE LOI

contenant le budget du Corps de la Gendarmerie
pour l'exercice 1948.

WETSONTWERP

houdende de begroting van de Rijkswacht
voor het dienstjaar 1948.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA DEFENSE NATIONALE (1)

PAR M. JUSTE.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE LANDSVERDEDIGING (1) UITGEBRACHT

DOOR DE HEER JUSTE.

MESDAMES, MESSIEURS,

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Après l'intéressant et substantiel rapport de feu M. van den Corput sur le budget de la gendarmerie pour l'exercice 1947, il nous a paru superflu de donner beaucoup de développement au rapport relatif aux prévisions budgétaires pour 1948.

Il est d'ailleurs à considérer que les crédits sollicités par le Corps de Gendarmerie se rapportent en ordre principal à des dépenses de personnel de l'ordre de 551.055.000 fr. sur un total de 732.181.000 francs.

Na het belangwekkend en degelijk verslag van wijlen de heer van den Corput over de begroting der Rijkswacht voor het dienstjaar 1947, lijkt het ons overbodig nog een lang verslag te wijden aan de ramingen voor 1948.

Er moet overigens worden opgemerkt, dat de voor de Rijkswacht gevraagde kredieten hoofdzakelijk betrekking hebben op personeelsuitgaven, die 551.055.000 fr. belopen op een totaal bedrag van 732.181.000 frank.

(1) Composition de la Commission : MM. Joris, président; Bruyninx, Descampe, Dexters, Heyndrickx, Jaminet, Leclère, Lefèvre (Théodore), Marck, Van Goey, Van Royen, Verböven, — Collard, De Pauw, Hoen, Juste, Rassart, Schevenels, Sercu, Vercauteren, — Baligand, Dispy, — Devèze, Mundeleer.

Voir :

4.B. Titre IX : Budget.
325 : Amendements.

(1) Samenstelling van de Commissie : de heren Joris, voorzitter; Bruyninx, Descampe, Dexters, Heyndrickx, Jaminet, Leclère, Lefèvre (Théodore), Marck, Van Goey, Van Royen, Verböven, — Collard, De Pauw, Hoen, Juste, Rassart, Schevenels, Sercu, Vercauteren, — Baligand, Dispy, — Devèze, Mundeleer.

Zie :

4.B. Titel IX : Begroting.
325 : Amendementen.

Voici cependant un aperçu sommaire de ce budget et une comparaison avec les crédits sollicités pour 1947.

	1948	1947
Art. 3. — Rémunération du personnel des services permanents. Agents définitifs	551.055.000	495.624.000
Art. 5. — Allocations et indemnités diverses	111.165.000	112.578.400
Art. 7. — Dépenses d'entretien et de consommation	13.761.000	13.325.000
Art. 8. — Dépenses d'équipement et de renouvellement	12.430.000	8.410.000
Art. 10. — Dépenses afférentes aux déplacements	15.270.000	17.120.000
Art. 16. — Forces supplétives	—	400.000
Art. 17. — Autres dépenses de fonctionnement	4.500.000	1.990.000
Art. 18. — Dépenses exceptionnelles	24.000.000	9.475.000
	732.181.000	658.922.400

Soit une augmentation de 73.258.600 francs.

Remarque : Toutes les explications afférentes aux fluctuations des crédits par rapport à ceux de 1947, figurent au programme justificatif, pages 6 et suivantes du budget de 1948 et amendement du Gouvernement (document 325, 1947-1948.)

Lors de l'examen des articles votre Commission a eu à se prononcer sur différents amendements, présentés par certains de ses membres et par le Gouvernement. Ces amendements ont été mis aux voix après avoir entendu les explications du Ministre.

**

I. — Amendement à l'article 5, litt. 4, qui consiste à accorder une indemnité aux comptables de la gendarmerie :

1° Les fonctions de comptable sont exercées dans les compagnies territoriales par des adjudants, dans les escadrons par des premiers maréchaux-des-logis chefs. Le grade a donc été mis en rapport avec la fonction.

2° Les gradés comptables bénéficient d'un avancement avantageux étant donné la forte proportion d'adjudants et de premiers maréchaux-des-logis chefs qui leur est réservée.

Ziehier, evenwel, een kort overzicht van die begroting en een vergelijking met de voor 1947 gevraagde kredieten.

	1948	1947
Art. 3. — Bezoldiging van het personeel der vaste diensten. Vast aangesteld personeel	551.055.000	495.624.000
Art. 5. — Allerhande toelagen en vergoedingen	111.165.000	112.578.400
Art. 7. — Kosten voor onderhoud en verbruik	13.761.000	13.325.000
Art. 8. — Uitgaven voor uitrusting en vernieuwing	12.430.000	8.410.000
Art. 10. — Uitgaven in verband met de verplaatsingen	15.270.000	17.120.000
Art. 16. — Aanvullende effectieven	—	400.000
Art. 17. — Andere werkingsuitgaven	4.500.000	1.990.000
Art. 18. — Uitzonderingsuitgaven	24.000.000	9.475.000
	732.181.000	658.922.400

Zegge een vermeerdering van 73.258.600 frank.

Opmerking : Men vindt alle uitleg betreffende de kredietveranderingen ten opzichte van die van 1947, in het verantwoordingsprogramma bladzijde 6 en volgende van de begroting van 1948 en amendement van de Regering (stuk 325, 1947-1948.)

Bij de bespreking der artikelen moest uw Commissie zich uitspreken over verschillende amendementen, voorgesteld door sommigen van haar leden en door de Regering. Deze amendementen werden ter stemming gelegd, na de uitleg van de Minister.

**

I. — Amendement op artikel 5, litt. 4, strekkende tot het toekennen van een vergoeding aan de rekenplichtigen van de Rijkswacht.

1° De functiën van rekenplichtige worden in de territoriale compagnieën waargenomen door de adjudanten, in de eskadrons door de eerste opperwachtmeesters. De graad werd, derhalve, in overeenstemming gebracht met de functie.

2° De gegradueerden-rekenplichtigen genieten een voordelige bevordering, wegens de grote verhouding van adjudanten en eerste opperwachtmeesters die hun wordt voorbehouden.

3° Ils touchent déjà une indemnité de fonctions judiciaires.

4° Ils ne sont astreints à aucun service extérieur, diurne ou nocturne, ne courent pas de dangers comme les gradés du grade ordinaire, usent moins d'effets d'habillement que ces derniers et perçoivent néanmoins la même indemnité de tenue.

Cet amendement a été rejeté par onze voix contre une.

**

II. — *Allocations et dépenses de service social en faveur du personnel. En regard de cet article, figurent des guillemets, alors qu'à la page 8, au même article, il est inscrit un crédit de 100.000 francs pour 1948. Que faut-il conclure ?*

Art. 6. — Les allocations et dépenses de service social en faveur du personnel de la gendarmerie sont imputées au budget de l'armée ainsi qu'il est indiqué à la page 8.

Ce poste n'intervient pas au budget de la gendarmerie et n'y est indiqué que pour mémoire.

**

III. — *Article 7, litt. 3. — Un membre a demandé que la répartition du crédit soit faite aux échelons inférieurs, c'est-à-dire par brigades.*

La responsabilité de l'entretien incombe aux commandants de compagnie qui administrent 25 à 30 brigades et remplissent vis-à-vis d'elles le rôle d'officier de casernement. Celui-ci affecte les crédits suivant les besoins des brigades mais en tenant compte d'un ordre d'urgence. La répartition *a priori* des crédits aux brigades n'est donc pas indiquée. D'ailleurs, il existe plus de cinq cents brigades sur le territoire : il n'est pas possible d'envisager un pareil nombre de sous-littéras.

**

IV. — *Article 8, litt. 3. — Un membre a proposé de ramener le crédit à 10.000.000 de francs.*

Cette proposition a été rejeté par onze voix contre deux.

**

V. — *Article 10, litt. 6. — Frais de route et de séjour. Est-il exact que les gendarmes ne touchent qu'une indemnité journalière de 22 francs pour déplacement ? Dans l'affirmative, la Commission est unanime pour solliciter l'augmentation du crédit.*

Ce poste concerne les frais de route et de séjour, dus aux militaires du corps pour les missions de service de

3. Zij ontvangen reeds een vergoeding voor functiën van gerechtelijk officier.

4° Zij zijn niet verplicht tot enige buitendienst, overdag of bij nacht, zijn niet aan gevaren blootgesteld zoals de gegradueerden van de gewone graad, verslijten minder kledingstukken dan laatstgenoemden en ontvangen niettemin dezelfde vergoeding voor kledij.

Dit amendement werd met 11 stemmen tegen één verworpen.

**

II. — *Toelagen en uitgaven voor maatschappelijk dienstbetoon ten bate van het personeel. Naast dit artikel staan aanhalingstekens, terwijl op bladzijde 8, onder hetzelfde artikel, een krediet van 100.000 frank voor 1948 werd ingeschreven. Wat moet daaruit worden besloten ?*

De toelagen en uitgaven voor maatschappelijk dienstbetoon ten bate van het personeel van de Rijkswacht worden aangerekend op de begroting van het leger, zoals aangegeven op bladzijde acht. Die post valt niet in de begroting van de Rijkswacht en wordt er slechts pro memorie vermeld.

**

III. — *Artikel 7, littera 3. — Een lid vraagt dat de verdeling van het krediet zou geschieden op de lagere trappen d. i. per brigades.*

De verantwoordelijkheid voor het onderhoud berust bij de compagnie-commandanten, die 25 tot 30 brigades beheren en te hunnen opzichte de rol van kazernerings-officier vervullen. Deze beschikt over de kredieten naar gelang van de behoeften der brigades, maar met inachtneming van een orde van hoogdringendheid. De verdeling *a priori* van de kredieten onder de brigades wordt dus niet vermeld. Er zijn, overigens, meer dan vijfhonderd brigades op ons grondgebied : het is onmogelijk een dergelijk aantal sub-littera's te voorzien.

**

IV. — *Artikel 8, littera 3. — Een lid stelde voor het krediet tot 10.000.000 frank te verminderen.*

Dit voorstel werd verworpen met elf tegen twee stemmen.

**

V. — *Artikel 10, littera 6. — Reis- en verblijfkosten. Is het waar, dat de leden van de Rijkswacht slechts een vergoeding ontvangen van 22 frank per dag voor verplaatsing ? In bevestigend geval, vraagt de Commissie eenparig, dat het krediet zou worden verhoogd.*

Die post heeft betrekking op de vergoedingen voor reizen en verblijfkosten, die verschuldigd zijn aan de militairen

courte durée effectuées isolément. L'indemnité en cause varie, pour les militaires subalternes, de 40 à 60 francs pour un voyage d'une durée de 6 à moins de 12 heures et de 70 à 110 francs pour un voyage d'une durée de 12 à 24 heures.

Un supplément de 70 à 75 francs par nuit de logement leur est accordé. Les indemnités pour frais de route et de séjour ne sont pas à confondre avec celles de marche et de logement hors garnison prévues à l'article 5, litt. 8, qui sont le plus fréquemment accordées (détachements).

**

VI. — Article 18. — Acquisition. — Un membre a déposé un amendement tendant à ramener ce crédit à 20.000.000 de francs.

Le crédit porté à cet article est destiné à permettre les acquisitions reconnues indispensables pour doter la Gendarmerie du matériel prévu par son organisation (A. R. n° 857 du 3 août 1945) et notamment :

200 chevaux;
60 motos (dont 48 pour la Police Spéciale de Route renforcée).
52 appareils de radio;
Outillage, armement, matériel et équipements divers.

Une réduction massive a déjà été opérée sur le crédit initialement demandé de 82.900.000 francs ramené à présent à 24.000.000 de francs. Ce montant constitué un minimum pour la dotation en matériel strictement nécessaire au Corps de la Gendarmerie dans les circonstances actuelles. Ce minimum apparaîtra davantage encore en rappelant que pour les exercices antérieurs les crédits pour acquisition ont été chaque fois réduits le plus possible. Ainsi, au budget de 1947, le crédit initial de 72.005.000 francs a été ramené à 9.475.000 fr. Seule la remise à des exercices ultérieurs des acquisitions prévues a permis ces réductions. Le crédit de 24.000.000 francs pour l'exercice 1948 est par conséquent loin d'être exagéré si l'on tient compte de ce fait et des besoins réels.

Cet amendement a été réservé.

**

VII. — La Commission voudrait voir doter les gendarmes d'une tenue d'été.

Une nouvelle instruction sur la tenue est actuellement sur le métier.

**

van het korps wegens dienstopdrachten van korte duur die afzonderlijk worden uitgevoerd. De vergoeding in kwestie schommelt, voor de lagere militairen, van 40 tot 60 fr. voor en reis van 6 tot minder dan 12 uur en van 70 tot 110 fr., voor een reis van 12 tot 24 uur.

Er wordt hun een toeslag van 70 tot 75 fr. per overnachting toegekend. De vergoedingen voor reis- en verblijfkosten mogen niet verward worden met de marschvergoedingen en de vergoedingen voor huisvesting buiten garnizoen, voorzien bij artikel 5, lit. 8, die het meest worden toegekend (detacheringen).

**

VI. — Artikel 18. — Aankopen. — Een lid heeft een amendement ingediend waarbij dit krediet wordt teruggebracht op 20.000.000 frank.

Het op dit artikel ingeschreven krediet is bestemd voor de aankopen die onontbeerlijk zijn gebleken om de Rijkswacht van het door haar organisatie geveerde materieel te voorzien. (K. B. n° 857 van 3 Augustus 1945) en inzonderheid :

200 paarden;
60 motorrijwielen (waarvan 48 voor de versterkte Bijzondere Wegpolitie) ;
52 radioapparaten;
werktuigen, wapens, materieel en verschillende uitrustingen.

Het oorspronkelijk aangevraagde krediet werd reeds aanmerkelijk verminderd; het werd van 82.900.000 frank op 24.000.000 frank gebracht. Dit bedrag is een minimum dat bestemd is om de Rijkswacht te voorzien van het, in de huidige omstandigheden, volstrekt noodzakelijk materieel. Dit minimum lijkt des te meer noodzakelijk, daar ook voor de vorige dienstjaren de kredieten voor aankopen telkens zoveel mogelijk werden ingekrompen. Aldus werd op de begroting van 1947, het oorspronkelijk krediet van 72.005.000 frank verminderd tot 9.475.000 fr. Die verminderingen waren alleen mogelijk door het verschuiven van de voorziene aankopen naar latere dienstjaren. Het krediet van 24.000.000 fr. voor het dienstjaar 1948 is, bijgevolg, ver van overdreven, indien men rekening houdt met dit feit en met de werkelijke behoeften.

Dit amendement werd aangehouden.

**

VII. — De Commissie zou wensen, dat de Rijkswachters van een zomer-kledij worden voorzien.

Nieuwe onderrichtingen betreffende de kledij liggen thans ter studie.

**

VIII. — *L'augmentation du taux de l'indemnité pour bicyclette a-t-elle été envisagée par le Département ?*

Une proposition portant l'indemnité pour bicyclette à 54 francs a été soumise à la Commission des indemnités. Celle-ci n'a formulé aucune objection.

*
**

IX. — *La Commission insiste pour que l'indemnité de logement hors garnison soit relevée.*

L'indemnité de logement est actuellement fixée comme suit : L'arrêté du Régent du 17 décembre 1947 alloue à partir du 1^{er} janvier 1947 aux militaires de rang subalterne de la Gendarmerie de la catégorie des mariés et assimilés, non logés avec leur famille aux frais de l'Etat, une indemnité de logement fixée sur la base des taux annuels ci-après :

2.256 francs dans l'agglomération bruxelloise ;

1.680 francs dans les agglomérations anversoise, liégeoise et carolorégienne ;

1.128 francs dans les autres localités.

D'autre part l'arrêté du Régent du 26 mars 1948 rend ces dispositions applicables à la période du 1^{er} janvier 1946 au 31 décembre 1946.

*
**

X. — *Article 18. — Un membre a proposé par voie d'amendement de ramener le crédit de 25.000.000 de francs à 20.000.000 de francs.*

Cet amendement a été rejeté par 11 voix contre une abstention.

Par contre l'amendement du Gouvernement proposant la réduction d'un million a été adopté par 11 voix contre une abstention.

Considérations générales.

Si les gendarmes touchent actuellement un traitement convenable il ne faut pas qu'ils soient obligés de le dépenser pour suppléer à des charges qui incombent à l'Etat, notamment le logement. Les gendarmes mariés ont incontestablement droit au logement à charge de l'Etat. Pour s'en convaincre, il suffit de consulter la loi fondamentale de la gendarmerie — 23 Germinal, an VI — et l'arrêté du 30 janvier 1815 relatif au règlement sur la police, la discipline et le service de la maréchaussée, de même que la loi du 28 juin 1899, remplaçant la loi provinciale de 1832.

Il y avait au 1^{er} janvier 1948, 3.400 gendarmes mariés sans logement officiel. Si l'Etat ne peut tenir ses engagements en mettant à la disposition des gendarmes mariés

VIII. — *Heeft het Departement, de verhoging van de rijwielvergoeding overwogen ?*

Een voorstel om de rijwielvergoeding op 54 fr. te brengen werd aan de Commissie voor de vergoedingen onderworpen. Deze heeft geen enkele tegenwerping gemaakt.

*
**

IX. — *De Commissie dringt aan opdat de huisvestingsvergoeding buiten garnizoen zou worden verhoogd.*

De huisvestingsvergoeding is thans vastgesteld als volgt : Het Regentsbesluit van 17 December 1947 verleent, van 1 Januari 1947 af, aan de militairen van lagere rang van de Rijkswacht behorend tot de categorie van de gehuwden en gelijkgestelden, die niet met hun gezin wonen, op de kosten van het Rijk een huisvestingsvergoeding vastgesteld op voet van de hiernavolgende bedragen :

2.256 fr. in de Brusselse agglomeratie ;

1.680 fr. in de agglomeraties Antwerpen, Luik en Charleroi ;

1.128 fr. in de andere localiteiten.

Anderzijds, werden die beschikkingen bij besluit van de Regent dd. 26 Maart 1948 toepasselijk gemaakt op het tijdvak van 1 Januari 1946 tot 31 December 1946.

*
**

X. — *Artikel 18. — Een lid heeft bij amendement voorgesteld, het krediet van 25.000.000 fr. terug te brengen tot op 20.000.000 frank.*

Dit amendement werd verworpen met 11 stemmen bij één onthouding.

Daarentegen werd het amendement van de Regering, waarbij een vermindering van één miljoen werd voorgesteld, aanvaard met 11 stemmen bij één onthouding.

Algemene beschouwingen.

Hoewel de rijkswachters thans een behoorlijke wedde ontvangen, betaamt het niet, dat zij er zouden toe worden genoopt deze uit te geven om te voorzien in de lasten die door de Staat moeten worden gedragen, o.m. wat de huisvesting betreft. De gehuwde rijkswachters hebben onbetwistbaar recht op huisvesting ten laste van de Staat. Om er zich van te vergewissen, volstaat het de fundamentele wet op de rijkswacht te raadplegen — 23 Germinal, jaar VI — alsook het besluit van 30 Januari 1815 tot regeling van de politie, de tucht en de dienst van de maréchaussée ; ten slotte, de wet van 28 Juni 1899, tot vervanging van de provinciale wet van 1832.

Op 1 Januari 1948 beschikten 3.400 gehuwde rijkswachters niet over een ambtelijke huisvesting. Indien de Staat zijn verbintenissen niet kan nakomen door aan de

des logements décentes et confortables, il doit les indemniser. Si le gendarme a des sentiments trop élevés pour en appeler à la commisération publique, l'Etat ne peut négliger de veiller au bien-être moral et matériel de ces gardiens de l'ordre. Certains gendarmes se sont trouvés dans l'impossibilité absolue de trouver quoi que ce soit pour s'abriter, soit que la région qui leur a été assignée était trop sinistrée, soit que les prix de location étaient manifestement au-dessus de leurs possibilités financières. Des ménages se sont disloqués : le mari vit comme célibataire dans sa brigade, tandis que la femme retourne généralement dans sa famille. Il en résulte des doubles frais et combien de conséquences fâcheuses de toutes sortes. Pour ces gendarmes la péréquation des traitements n'est qu'un leurre. Il est donc indispensable que l'indemnité de logement soit relevée au prorata des augmentations de loyer consenties par les lois en vigueur. Il ne faut pas décevoir les gendarmes; les indemnités diverses qui leurs sont allouées complètent leur traitement, elle doivent être péréquées.

Un gendarme belge est un agent de l'Etat qui remplit une mission indispensable, lourde de responsabilités, extrêmement difficile et souvent fort dangereuse. Il fut un temps où le monde des travailleurs n'aimait pas la gendarmerie. C'était la période des abus sociaux et des misères du peuple et la gendarmerie, gardienne de la légalité, apparaissait comme le meilleur soutien des intérêts des classes dominantes de l'époque. Il vaut mieux ne pas citer certains faits pour ne pas raviver de tristes souvenirs.

Ce temps n'est plus et personne ne peut commettre la sottise ou l'injustice d'en souhaiter le retour. La gendarmerie reste aujourd'hui la gardienne de la légalité, mais fort heureusement, celle-ci est devenue démocratique. Notre gendarmerie accomplit sa tâche avec tact, pondération et courage; les parlementaires se doivent de l'aider moralement et matériellement, afin de maintenir intacte son indépendance absolue et de lui permettre d'accomplir sa mission à la satisfaction de tous.

Le budget a été adopté par dix voix contre une et une abstention et votre Commission vous en propose également l'adoption.

Le Rapporteur,

G. JUSTE.

Le Président,

L. JORIS.

gehuwde rijkswachters een behoorlijk en gerieflijk onderdak te bezorgen, dan moet hij hun een daarmede overeenstemmende vergoeding verstrekken. Zo de rijkswachter te verheven gevoelens heeft om het openbaar medelijden op te wekken, dan mag de Staat niet nalaten zorg te dragen voor het zedelijk en stoffelijk welzijn van de beschermers der orde. Sommige rijkswachters bevonden zich in de volstrekte onmogelijkheid om ergens een onderdak te vinden, nu eens omdat de hun aangewezen streek te zeer was geteisterd, dan weer omdat de huurprijzen volstrekt te hoog waren voor hun inkomsten. Aldus zijn gezinnen uiteengevallen: de man leeft als vrijgezel in zijn brigade, terwijl de vrouw meestal naar haar familie terugkeert. Dit brengt dubbele kosten met zich, zonder gewag te maken van de menigvuldige jammerlijke gevolgen van allerhande aard. Voor die rijkswachters is de heraanpassing van de wedden slechts een begoocheling geweest. Het is dus volstrekt nodig de huisvestingsvergoeding te verhogen naar rato van de door de bestaande wetten toegestane huurverhogingen. Men mag de rijkswachters niet teleurstellen; de verschillende hun toegekende vergoedingen vullen hun wedde aan en moeten derhalve worden aangepast.

De Belgische rijkswachter is lid van het Rijkspersoneel en vervult een onmisbare taak, waaraan grote verantwoordelijkheden zijn verbonden, die uiterst moeilijk is en dikwijls zeer gevaarlijk. Er was een tijd, dat de arbeiderswereld de Rijkswacht niet in haar hart droeg. Dit was ten tijde van de maatschappelijke misbruiken en van de ellendige toestand van het volk, toen de Rijkswacht, als behoedster van de wettelijkheid, de beste steun bleek te zijn van de belangen van de toen heersende klassen. Het is beter sommige feiten niet aan te halen om geen bedroevende herinneringen herop te wekken.

Die tijd is voorbij en niemand zal zo dwaas zijn of zo onrechtvaardig om te wensen, dat hij nog zou terugkeren. Thans blijft de Rijkswacht de bewaakster van de wettelijkheid, maar zeer gelukkig is zij democratisch geworden. Onze Rijkswacht vervult haar taak met tact, bezadigdheid en moed; de parlamentsleden hebben tot plicht ze zedelijk en stoffelijk te steunen om haar volstrekte onafhankelijkheid ongerept te behouden en ze de gelegenheid te verschaffen om haar opdracht tot aller voldoening te vervullen.

De begroting werd goedgekeurd met tien stemmen tegen één, en één onthouding en uw Commissie vraagt U ze insgelijks aan te nemen.

De Verslaggever,

G. JUSTE.

De Voorzitter,

L. JORIS.